

Stretnutie dominikánskej rodiny, Manila 2000
Posolstvo magistra rehole fr. Timothyho Radcliffa OP
Chváliť, žehnať, kázať

Keď ma požiadali adresovať posolstvo nášmu celosvetovému zhromaždeniu, veľmi ma to rozrušilo. Som však presvedčený, že ak prichádzame vzájomne zakusovať a spoločne prežívať ohlasovanie evanjelia, obnoví to celú reholu. Najprv som to pociťoval úplne neprimerane. Kto som, že mám vysloviť víziu spoločnej misie? Môžem to práve ja urobiť? Ide tu o vzájomné načúvanie, pretože jeden druhému môžeme pomôcť objaviť nové posolstvo, a to je tiež dôvod, prečo sme tu, v Manile. Myslím si, že je veľmi potrebné počúvať spolu s vami Božie slovo. Celé naše kázanie začína počúvaním Božieho slova. Sme ohlasovateľmi vzkriesenia, preto som zvolil nasledujúci text Svätého písma:

„Večer, v ten istý prvý deň v týždni, keď boli učeníci zo strachu pred Židmi zhromaždení za zatvorenými dverami, prišiel Ježiš, stal si doprostred a povedal im: „ Pokoj vám!“ Ako to povedal, ukázal im ruky a bok. Učeníci sa zaradovali, keď videli Pána. A znova im povedal: „ Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielať vás.“ Keď to povedal, dýchol na nich a hovoril im: „ Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené; komu ich zadržíte, budú zadržané.“ (Jn 20, 19-23) Táto scéna zo Svätého písma sa zdá byť dosť vzdialená nášmu stretnutiu na Filipínach. V nej vystupuje malá skupina učeníkov, oddelených niekde v hornej miestnosti, neodvažujúcich sa ísť von, lebo majú strach. My sme tu, v Manile, 9000 km od miesta spomínanej udalosti a 2000 rokov po nej, v našej hale stretnutia. Text Písma hovorí o malej skupinke Židov, a nás na našom stretnutí je približne 160 z 58 národností – našich bratov a sestier.

Mnohorakými spôsobmi sme však v podstate práve takí ako oni. Ich príbeh je aj náš príbeh. Tiež sme zamknutí v našich vlastných malých izbách, takisto máme svoj strach, ktorý nás naháňa. Vzkriesený Kristus aj nám prichádza otvoriť dvere a posiela nás na cesty. Zisťujeme, čím sme ako Dominikánska rodina, čo je naším poslaním, nie však v zahľadenosti do seba, ale pri stretnutí VZKRIESENÉHO PÁNA. On aj nám hovorí: „ Pokoj vám!“ a posiela nás ohlasovať odpustenie a zmierenie. Kvôli tomu chcem reflektovať v Manile tento príbeh evanjelia a objaviť, čím môže obohatiť našu spoločnú misiu. Na prvý pohľad sa zdá absurdné porovnávať obnovu Dominikánskej rodiny so vzkriesením mŕtveho. Ale pre kresťanov každý nový život je vždy šancou byť účastným na VZKRIESENÍ. Sv. Pavol nás volá umrieť a vstať z mŕtvych s Kristom každý deň. Dokonca najmenšie porážky, ale i víťazstvá, sú poznačené veľkonočným trojdním.

„Večer, v ten istý prvý deň v týždni, keď boli učeníci zo strachu pred Židmi zhromaždení za zatvorenými dverami, prišiel Ježiš...“

Učeníci sú zamknutí v hornej miestnosti. Je čas očakávania, stojíme medzi dvoma životmi. Ženy tvrdia, že stretli Pána, ale muži nie. Muži iba videli prázdny hrob, ale čo to znamená? Ich starý život s Ježišom, keď ho sprevádzali do Jeruzalema, počúvajúc jeho slová a sledujúc jeho život je skončený. Ale nový život po vzkriesení ešte nenastal. Počuli, že Ježiš je vzkriesený, ale nevideli ho z tváre do tváre. A tak čakali, alebo sa vrátili naspäť k tomu, čo robili predtým – k lovení rýb. Na svojej malej ceste rovnako dominikánsky život pripomína tento moment. Sv. Dominik od začiatku zhromažďoval rodinu kazateľov, mužov i ženy, laikov i zasvätených, kontemplatívnych i činných ohlasovateľov, ktorých bral so sebou na cesty... V chráme Santa Sabina v Ríme sú rané nápisy, a zmienky o Dominikánskej rodine. Sú a vždy aj boli súčasťou toho, čím sme my dnes.

Teraz však vidíme, že sa deje čosi nové. Po celom svete sestry a laickí dominikáni ohlasujú, že ich identitou je kázanie. Keď čítame akty generálnych kapitúl, vidíme, že začal nový moment našej histórie.

Ohlasujeme, že všetci členovia Dominikánskej rodiny sú si rovní, a preto zdieľame spoločné poslanie. Máme veľa krásnych dokumentov. Ale iba niektorí

Stretnutie dominikánskej rodiny, Manila 2000
Posolstvo magistra rehole fr. Timothyho Radcliffa OP
Chváliť, žehnať, kázať

z nás sú ako prví učeníci. Doteraz sme nemali veľa dôkazov o ich zmenách. Mnoho vecí sa akoby vôbec nemenilo. Počúvame nádherné príbehy o novej spolupráci, ale tie sa zvyčajne javia šťastnejšie na iných miestach než tu, kde sa nachádzame. A môžeme byť učeníkmi v hornej miestnosti, v nádeji, no zároveň v neistote. Toto je časť skúseností celej Cirkvi v dnešných časoch. Máme výborné Dokumenty II. vatikánskeho koncilu, ktoré ohlasujú dôstojnosť laického povolania. Máme konštitúcie o uplatnení žien v živote a poslaní Cirkvi. Máme novú víziu Cirkvi ako putujúceho Božieho ľudu. Ale niekedy cítime, akoby sa nič nemenilo.

V skutočnosti sa niekedy Cirkev zdá oveľa klerikálnejšia než predtým. Preto je súčasnosť pre mnohých katolíkov dobou zmiešaných pocitov: nádeje a sklamaní, obnovy i frustrácie, radosti a hnevu. A k tomu všetkému je tu i strach. Učeníci sú zavretí v hornej miestnosti v strachu. A my sa čoho obávame? Aký strach nás drží zamknutých vnútri nejakého malého priestoru, aby sme vzdorovali zakúšať čosi nové? Musíme sa odvážiť vidieť strach, ktorý nás drží zamknutých a chráni nás pred úplným odovzdaním sa nášmu poslaniu, misii Dominikánskej rodiny. Možno sa obávame, že skúsime niečo nové a zlyháme. Niekedy sú bratia nervózni zo spolupráce so ženami, ba i so sestrami. Niekedy sú sestry nervózne z práce s mužmi, dokonca s bratmi tejto rodiny. Je bezpečnejšie ďalej robiť iba to, čo sme robili doteraz. Ale poďme loviť ryby!

**„Ježiš prišiel, stal si doprostred a povedal im: „Pokoj vám!“
Ako to povedal, ukázal im ruky a bok.“**

Je to bok raneného Krista, ktorý ich oslobodzuje od strachu a robí ich šťastnými. Je to ranený Kristus, ktorý ich premieňa na kazateľov. Nik nemôže byť kazateľom bez stretnutia Raneného. Ved' Slovo sa stalo Telom a bolo zranené, zabité. Bolo bezmocné zoči-voči chudobným tohto sveta. Odvážilo sa byť zraniteľným, citlivým k tomu, čo mu títo mohli urobiť. Ak sme kazateľmi, ohlasovateľmi toho istého Slova, aj my budeme zranení. V srdci ohlasovania sv. Kataríny Sienskej bola jej vízia raneného Krista, a Katarína bola takisto obdarovaná jeho ranami. My zvyčajne trpíme iba malými ranami, a pritom ich často nadľahčujeme. Dokážeme byť zosmiešňovaní a mučení ako náš brat Tito de Alencar v Brazílii, či dokonca zabití ako Peter Claver v Alžírsku, Joaquin Bernardo v Albánsku a naše 4 sestry v Zimbabwe v 17. storočí? Vízia raneného, ale aj živého Krista nás môže oslobodiť od strachu zo zranenia.

Musíme zároveň riskovať, pretože zranenie či smrť zdanlivo neznamenajú víťazstvo. Keď stretneme raneného Krista, sami čelíme skutočnosti našej zraniteľnosti. Azda sme boli ranení v detstve alebo sme vyrástli v disfunkčných rodinách, príp. nás poznamenali negatívne skúsenosti života viery v detstve, či hriech. Každý z nás je ranený kazateľ. Ale dobrá zvesť je v tom, že sme kazateľmi práve preto, že sme ranení. Gerald Vann, anglický dominikán, bol jedným z najznámejších spisovateľov o spirituálnom živote v anglicky hovoriacom svete po II. svetovej vojne. Sám so sebou bojoval proti alkoholizmu a vnútornej depresii počas celého života. A práve preto nám má čo povedať. Slovo nádeje a milosrdenstva máme pre iných vtedy, keď ich aj my sami potrebujeme. V knižnici máme knihu napísanú starým francúzskym dominikánom, ktorá má názov „Jazvy“. Hovorí v nej o tom, ako prišiel ku Kristovi cez rany vo svojom živote. Keď ju venoval mne, pripísal mi venovanie: „Timothymu, ktorý vie, že jazvy môžu prísť po západe slnka. Každá rana k nám prišla, keď nám nesvietilo slnko.“ Jeden brat navrhol, aby som ukázal svoje rany. Obávam sa, že musíte vyčkať na moje memoáre.

Najbolestnejšia vec pre učeníkov je, že ľudia hľadajú na Ježiša, ktorého oni zradili. Zapreli ho, opustili, zutekali. Zranili ho. Ježiš ich neobvinil, len im ukázal svoje rany. My musíme vnímať skutočnosť, že sme sa tiež vzájomne zranili. Tak často som videl bratov, ktorí zranili členov našej rodiny, nevedomujúc si, že tak učinili skrze povýšenecké slová, neprijatím žien i laikov. Ale to nie je len záležitosť bratov. Všetci

Stretnutie dominikánskej rodiny, Manila 2000
Posolstvo magistra rehole fr. Timothyho Radcliffa OP
Chváliť, žehnať, kázať

máme moc zraniť, silu povedať slová, ktoré zraňujú, tú moc kňazov nad laikmi, mužov nad ženami, aj žien nad mužmi, zasvätených nad laikmi, predstavených k členom ich komunity, bohatých nad chudobnými, suverénnych nad bojazlivými. Musíme sa odvážiť pozrieť sa do rán, ktoré sme dostali a ktorým čelíme a pritom byť šťastní, pretože Kristus vstal z mŕtvych. Môžeme prešľapovať na nohách, ale Pán nás chce urobiť šťastnými. Taká bola Dominikova radosť a ani dnes žiadne kázanie nie je pravé bez odvahy. Asi pred rokom dorazil tím francúzskej televízie do chrámu Santa Sabina, aby natočil nejaký program. Nakoniec mi jeho riaditeľ povedal: „Je to nejaké zvláštne. Vo vašej komunite hovoríte o vážnych veciach, a pritom sa stále smejete.“ Sme teda veselí i ranení kazatelia.

„A znova im povedal: „Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás.“ Ježiš posielal učeníkov von z bezpečia. Toto je len začiatok ich ohlasovania. Byť ohlasovateľom znamená byť poslaný Bohom, lenže nie všetci sme vyslaní rovnakým spôsobom. Pre sestry a bratov to často znamená doslova byť poslaný na iné miesto. Mňa poslali bratia do Ríma. Je to moja nádej. A spolu s rozvojom dobrovoľníctva zbadáme laikov vyslaných do ostatných častí sveta, aby sa tam podieľali na našom kázaní: Bolívijskí Filipínci, Filipínci Francúzom. Pre mnohých z nás vyslaný znamená byť pripravený zbalit si kufre a ísť.

Pamätám sa, ako mi jeden starý brat hovoril, že žiaden brat nevlastní viac, ako môže odniesť vo svojich dvoch rukách. Koľkí z nás by mohli takto učiť?

Pre mnohých členov našej rodiny byť vyslaným neznamená cestovať. Sestry sú členkami kláštora, a zvyčajne v ňom zostávajú po celý svoj život. Mnohí laici majú rodiny, majú svoje zamestnania, čo znamená, že nemôžu vstať a odísť. Byť vyslaným je viac než iba nejaká fyzická mobilita. Znamená to byť tu z Boha a pre Boha. To je naša existencia. Ježiš je poslaný Otcom, ale to neznamená, že opustil nebo a prišiel na iné miesto nazvané Zem. Jeho pravá existencia je byť z Otca. Byť poslaným je to, čím bol On, čím je On, teraz a naveky!

Byť kazateľom znamená, že každý z nás je poslaný od Otca k tým, ktorých stretne. Manželka je poslaná k manželovi a manžel k manželke. Každý je slovom z Boha pre ostatných. Mníška neopúšťa svoj kláštor, ale je práve tak vyslaná ako hocikajáký brat. Je vyslaná k sestrám, a tak je celý kláštor slovom Boha poslaným pre nás. Niekedy prijímame naše poslanie zostávajúc na mieste, kde sme, aby sme na tom mieste prebývali ako slovo života.

Jedno z mojich obľúbených laických bratstiev je vo väzení v Norfolku, Massachusetts v USA. Členovia tohto bratstva nemôžu ísť hocikde. Ak sa pokúsia o útek, budú násilne zastavení. Ale sú kazateľmi vo väzení, vyslaní byť slovom nádeje na mieste utrpenia. Sú vyslaní ako kazatelia tam, kde hocikto z nás nemôže prísť. Ale Ježiš nielen posielal učeníkov von zo zamknutej miestnosti; On ich aj zhromažďuje do komúní. Posielal ich na kraj Zeme a požaduje od nich, aby boli jedno, ako On a Otec sú jedno. Sú zoskupení v komunite a zároveň rozosielení do misií. Verím, že tento paradox je kľúčovým pre dominikánsky život. Keď Dominik dostal bulu potvrdzujúcu rehol'u, išiel naspäť do svojej malej komunity v Toulouse a rozoslal bratov. Skôr než bola komunita založená, rozdelil ju. Bratia neboli vôbec nadšení alebo odhodlaní ísť na cesty, ale kvôli sv. Dominikovi vytrvali.

Počas svojho života sv. Dominik rád rozosielenie bratov, no zároveň ich zhromažďoval v jednote. Sme rozosielení pre ohlasovanie, ale súčasne sme jedno, keďže ohlasujeme jedno Kráľovstvo, do ktorého je celé ľudstvo pozvané. Sv. Pavol píše: My kážeme „jedno telo, jedného ducha, ako ste aj povolani v jednej nádeji svojho povolania!“ (Ef 4,4). Nemôžeme ohlasovať Kráľovstvo a byť rozdelení. Preto sme stále bojovali, aby sme neboli rozdelení.

Aj pre naše bratstvá je pulzom ich života vyslanie a opäť zhromaždenie

Stretnutie dominikánskej rodiny, Manila 2000
Posolstvo magistra rehole fr. Timothyho Radcliffa OP
Chváliť, žehnať, kázať

sa v jednote. Toto je dych našej rehole. Náš génius, sv. Dominik, dal tomuto dýchaniu primerane silné plúca, ktorými je demokratická forma vládnutia. Vládnutie nie je iba prejavom administratívy. Ono stelesňuje spiritualitu kázania. Týmito plúcami dýchame a oni nás vtáhuju do poslania a späť do komunít. V prvých storočiach bola generálna kapitula každý rok. Každý rok sa bratstvá zhromaždili v Boloni alebo v Paríži a vydali sa do nových misií. Po celý rok boli bratia na cestách, či už cestou do Bolone na kapitulú, alebo ako rozoslani do nových misijných území, napr. do Veľkej Británie.

Dominikánska rodina má rôzne možnosti vysielania do misií. Ako teda budeme JEDNO? Aká forma bude našim spoločenstvom prijatá? Aké sú plúca, ktoré nás vtáhuju do poslania a rovnako aj vysielajú von? Kláštory sestier-mníšok veľmi intenzívne pociťujú príslušnosť k reholi, a pritom každý kláštor má svoju vlastnú autonómiu. Na druhej strane pre mnoho vetví našej rodiny nebola jednota vôbec taká dôležitá. Mnoho kongregácií sestier sa včleňuje do existencie, do svojho života prostredníctvom rozdelenia. Až so vznikom organizácie Medzinárodné dominikánske sestry - DSI – sú tieto sestry na začiatku objavovania faktu, že 160 kongregácií môže spolupracovať a hľadať jednotu. A zatiaľ stále nie je celosvetovo rozšírená štruktúra, ktorá by dala dohromady našich laikov.

Verím, že v našom povolaní začneme hľadaním jednoty. Sme vyslaní spolu ohlasovať jediné Kráľovstvo, v ktorom je celé ľudstvo zmierené. Naša jednota navzájom bude objavená len tak, ak pôjdeme spolu von – do misií. Budeme potrebovať nové a nové štruktúry. Tieto hodnoty už vznikajú. Generálna kapitula v Boloni pred dvoma rokmi povzbudila Dominikánsku rodinu, ktorá žije na jednom mieste, aby sa stretla a plánovala spoločné misie.

Na medzinárodnej úrovni je to generálna kapitula bratov spolu s koordinačným tímom DSI, aby rozoberali to, čo sa nás vzájomne týka. Ak vznikne nové pôsobisko, hneď pri ňom skúsime budovať novú prítomnosť ako iniciatívu celej rodiny. Na tomto stretnutí nie je naším cieľom budovať nové juridické články. V budúcnosti môžeme objavovať, aké štruktúry najlepšie napomôžu tejto jednote. Dnes tu máme oveľa dôležitejšiu úlohu objavenia spoločnej vízie pre našu misiu. To je prvý krok k jednote. A tak sa vráťme k objaveniu, čiže zjaveniu vzkrieseného Krista, a hľadáme, akú víziu misie tu máme!

„Ježiš hovorí učeníkom: „Posielam vás.“

Ježiš dáva svojím učeníkom poverenie ohlasovať. Kazateľ nielen komunikuje alebo odovzdáva informácie. Hovoríme z poverenia, Ježiša Krista. Ak všetci tvrdíme, že naša identita je v kázaní, tak musíme určiť každému, že jeho úlohou je ohlasovať evanjelium. My všetci máme úlohu ohlasovať evanjelium, pretože sme pokrstení. Je to jasné učenie Cirkvi v dokumentoch *Evangelii Nuntiandi*, *Redemptoris Missio*, *Christifideles Laici*. Boli sme pokrstení pre smrť a vzkriesenie Kristovo, a tak musíme ohlasovať. Každý z nás má jedinečné poverenie už tým, čím je a aké dary vlastní. Každý z nás má slovo ohlasovania, ktoré nie je dané nikomu inému. Boh je v našich životoch a v každom jednotlivcovi. Z tejto ľudskej skúsenosti lásky, jej víťazstiev i pádov máme svedčiť, ako nás Boh miluje. Máme poverenie, aby sme využili všetky naše zručnosti a vedomosti. Nezáleží, či sme politikmi alebo lekármi, učiteľmi alebo vodičmi, právnikmi alebo ekonómami. Bol som na stretnutí právnikov – členov našej rodiny v Brazílii, v meste Goias. Tam majú bratia špecifické poverenie, aby odovzdávali tlačivá pokoja a mieru juhoamerickému kontinentu.

Náplňou nášho kázania je „Veritas“ – (pravda). Je výzvou pre tých, ktorí sú stvorení. Keď brat Luis Munio de Zamora zostavil prvé pravidlá pre dominikánske bratstvá v 13.st., nevyzýval členov, aby boli kajúcnikmi, ako sa to neskôr stalo bežným. Chcel, aby boli ľuďmi pravdy, pravdivými synmi sv. Dominika v Pánovi, naplnenými silným a horlivým zápalom za Katolícku cirkev tak, aby si zachovali vlastný život. Je faktom, že musíme vzájomne hľadať pravdu. Aj v Inštitúte

Stretnutie dominikánskej rodiny, Manila 2000
Posolstvo magistra rehole fr. Timothyho Radcliffa OP
Chváliť, žehnať, kázať

sv. Tomáša Akvinského v Saint Louis (USA), kde laici študujú i vyučujú. Toto hľadanie môže byť bolestné. Môže vyvolať u iných naše nepochopenie, aj uväznenie (príklad brata M.- Jozefa Lagrangea). To však dáva našim slovám vážnosť a zodpovedá najhlbším ľudským túžbam.

Sestra Christine Mwale zo Zimbabwe hovorí o varení, pri ktorom zhromažďuje africké rodiny. Ich kuchynský hrniec obsahuje 3 prvky, ktoré táto sestra porovnáva s 3 formami autority Dominikánskej rodiny: autoritu, ktorú máme ako individuá; delegovanú autoritu predstavených a autoritu skupín.

Ak máme byť opravdiví, musíme rešpektovať každú autoritu. Napr. ja musím byť otvorený pre autoritu tejto sestry, lebo táto hovorila o pravdivosti svojej ženskej skúsenosti, napríklad aj ako katechétky.

Zo svojej pozície musím dať autoritu, poverenie laikom, ktorí vedia viac ako ja o mnohých veciach, napr. o manželstve, o niektorých vedných disciplínach, niektorých zručnostiach. Ak uznáme autoritu každého navzájom, budeme pravdivou rodinou kazateľov. Len spolu môžeme objaviť poverenie, ktoré nik z nás nemá individuálne. Musíme nájsť spoločnú reč.

Pre mnohých dominikánov je zistenie, že všetci máme poslanie kázať, dostatočne povzbudzujúce a oslobodzujúce. To podstatné, čo môžem povedať, je: budme odvážni! Prijímajme každú príležitosť na kázanie, ohlasovanie. Vytvárajme spoločne nové príležitosti podľa tohto pravidla, lebo kázanie v habitoch je iba malou čiastkou nášho kázania. V podstate by niekto mohol argumentovať, že sv. Dominik si želal rozšíriť úlohu kázania až za hranice Cirkvi, niekam do ulíc. Prial si rozšíriť Božie slovo tam, kde sú ľudia, kde ľudia relaxujú, žijú. Pre nás je dnes zmenou kázanie na nových miestach, napr. prostredníctvom internetu, umenia, ba i tisícorakými inými spôsobmi. Bolo by paradoxné, keby sme brali kázanie v habitoch za jediné reálne ohlasovanie evanjelia. Je fundamentalistické, ak ideme proti tvorivosti sv. Dominika, je to „návrat do chrámov.“

Môže to vyznieť ako vyhýbanie sa, odmietnutie či pozbavenie laikov a sestier aktívneho ohlasovania, teda kázania Slova v pravom slova zmysle. Mohlo by to vyzeráť, akoby sme hovorili, že neordinovaní služobníci by sa mali uspokojiť so slabšou formou kázania. Ale nie je to tak. Rehoľa kazateľov existuje, aby išla smerom ďalej a ohlasovala dobrú zvesť zvlášť tým, ktorí k nám neprichádzajú. A toto môžeme uskutočňovať nepreberným množstvom spôsobov: písaním kníh, prostredníctvom televízie, návštevami chorých pod. Akokoľvek je vylúčenie z habitu neprijateľné, neverím, že tu by mohol nastať sporný bod či problém. Všetci sme „dobrí správcovia mnohotvárnej Božej milosti“ (1Pt 4,10), a to rozličným spôsobom. Každý z nás dostal kazateľskú milosť, ale rozdielne. Naši mučeníci vo Vietname, Číne, v Japonsku zo 17. st. boli muži, ženy, laici i zasvätení, s mimoriadnou rôznorodosťou kázania a bytia. Sv. Dominik Uy bol vietnamským laikom, ktorý bol známy ako „majster kázania“, pretože tak samozrejme hlásal Slovo. Peter Ching bol Číňan - laik, ktorý sa zúčastnil verejných debát vo Fogane, aby obrátil pravosť kresťanstva tak, ako sv. Dominik proti albigénom. Iní laici boli mučeníci ako katechéti, obchodníci či školáci. Kážeme, že Slovo sa stalo Telom, že Slovo Božie sa stalo telom vo všetkých, nielen v nás, ktorí hovoríme. Sv. František Assiský povedal: „Ohlasujte evanjelium stále, teda naveky. Ak je to nevyhnutné, používajte slová.“ Musíme sa stať živými slovami pravdy, nádeje. Sv. Pavol napísal Korintanom: „Ste listom Kristovým, ktorý sme my vyhotovili a napísali, nie atramentom, ale Duchom Boha živého; nie na kamenných tabuliach, ale na telesných tabuliach (ľudských) srdc“ (2Kor 3,3). V niektorých situáciách najefektívnejším slovom môže byť dokonca ticho. Bol som prekvapený, koľko našich kláštorov v Japonsku silno svedčí o evanjeliu. Budhisti môžu stretnúť Krista oveľa silnejšie v tichu mníchov, než v mnohých slovách, ktoré my môžeme vypovedať. Myslím i na kolónie malomocných na Filipínach, pod ochranou sv. Martina, ktoré sú

Stretnutie dominikánskej rodiny, Manila 2000
Posolstvo magistra rehole fr. Timothyho Radcliffa OP
Chváliť, žehnať, kázať

stelesnením utrpenia sv. Dominika. Slovo sa stalo viditeľným v poézii, umení, hudbe a tanci. Každá zručnosť nám ponúka spôsob propagovania Slova. I práca tlačiaru má byť oslavou Boha. Poslaním tejto práce je znásobiť písané slovo, pretože slúži skutočným služobníkom evanjelia a Slova, ktoré sa stalo Telom.

My neohlasujeme toto Slovo ako individuá, ale ako komunita. Dekrét *Christifideles Laici* hovorí, že komunita spolu s Ježišom dáva (čl.32). Ako všetci viete, v raných časoch komunita našich bratov bola známa ako sviatosť ohlasovania, Sväté kázanie. Keď Antonio de Montesinos kázal, ohlasoval svoju famóznú kázeň na obranu Indiánov v Hispaniola (Španielsko), v r.1511 sa španielski dobyvatelia šli sťažovať priorovi Pedrovi de Cordobovi. Prior im odpovedal, že keď kázal Antonio, kázala s ním celá komunita. Mali by sme si byť navzájom asistentmi v pôvodnom rozmere, pomáhajúc sestrám a bratom a kázuc o Slove, ktoré je nám dané. Musíme si navzájom pomáhať nájsť poverenie hlásať nám dané. Sme spoločne živým Slovom na ceste, po ktorej nemôžeme ísť oddelene.

V USA som nedávno stretol brata, ktorý bol operovaný na zhubný nádor a prišiel o veľkú časť jazyka. Musel sa učiť znova hovoriť. Zistil, aké zložité je povedať čo len jediné slovo. My preto nutne potrebujeme rôzne časti tela, na ktoré sme vôbec nepomysleli: myseľ, pľúca, hrdlo, hlasivky, jazyk, zuby, ústa... To všetko je nevyhnutné, aby sme vyriekli: „Pokoj s Tebou!“ Tak teda máme ohlasovať Slovo, a potrebujeme k tomu seba navzájom, aby sme mohli spolu formulovať tieto slová života. Spolu sme mysl'ou, pľúcami, jazykom, ústami, zubami, hlasivkami, ktoré môžu formulovať slová života.

Zúčastnil som sa stretnutia Dominikánskej rodiny v Boloni (v roku 1999). Tam je sv. Dominik pochovaný, ale zároveň je tam i naša živá rodina. Je tam skupina laikov, ktorí pracujú so sestrami a bratmi; ich filozofiou je láska a svoju činnosť vidia v konfrontácii s intelektuálnym vákuom v srdciach ľudí. Títo naši členovia kážu vyučovaniu. Je tam aj skupina sestier, ktoré navštevovali Univerzitu pre dôchodcov a nezamestnaných. Je tam i bratstvo laikov, ktorí chceli pomáhať, resp. podporovať misie modlitbami. Nie je medzi nimi žiadna konkurencia.

Preto žiadna skupina nemôže tvrdiť o sebe, že iba v nej sú „skutoční kazatelia“ a ostatní zasa „druhotriedni ľudia“. Medzi bratmi a sestrami nemá byť žiadna konkurencia o to, kto je viac dominikánom. Laické bratstvá mali živú účasť na našom dianí od začiatku až podnes. Vznikajú stále nové laické skupiny. Môžu vyžadovať ako novorodenci veľa starostlivosti, ale v žiadnom prípade nemôžu ovplyvniť význam a úlohu jednotlivých fungujúcich bratstiev v srdci rehole. Ak bude nejaká súťaživosť medzi nami v reholi, tak zlyháme v stelesňovaní evanjelia. A keď toto povedal, dýchol na nich a povedal im: „Prijmite Ducha Svätého“.

Ježiš dýcha na apoštolov. Toto odráža vznik ľudskej prirodzenosti, keď Boh dýchol na Adama a urobil z neho živú bytosť. Ježiš dýcha na apoštolov, aby sa stali dokonale živými. Toto je dokončenie stvorenia. Peter hovorí Ježišovi: „Ty máš slová večného života.“ (Jn 6,68) Cieľom kázania teda nie je komunikovanie informácií, ale život. Pán hovorí Ezechielovi: „Toto hovorí Pán Boh týmto kostiam: Hľa, ja vložím do vás ducha, že ožijete!“ (Ez 37,4). My, kazatelia by sme mali hovoriť slová, ktoré spôsobia, že suché kosti ožijú!

Musíme byť k sebe úprimní a musíme si priznať, že väčšinou kázanie je veľmi nudné a skôr nás uspí ako prebudí. Prinajlepšom nás vedie k modlitbe. Po desiatich minútach sa diskretné pozeráme na svoje hodinky a želáme si, aby už kazateľ skončil. Kolumbijskí dominikáni hovoria: „Päť minút pre ľudí, päť minút pre steny a všetko ostatné pre diabla!“ Dokonca aj Pavol, najväčší kazateľ, zariadil aby poslali Eutycha spať, lebo vypadol z okna a skoro zomrel! Ale Boh nám niekedy dáva milosť hovoriť slová, ktoré dávajú život.

Stretnutie dominikánskej rodiny, Manila 2000
Posolstvo magistra rehole fr. Timothyho Radcliffa OP
Chváliť, žehnať, kázať

Na Filipínach som stretol jednu ženu, ktorá sa volá Clarentia. Keď mala štrnásť rokov, dostala malomocenstvo a celý svoj život strávila v leprozáriu v spoločnosti našich bratov sv. Martina. Horko-tážko sa odvážila opustiť tieto miesta, kde sa cítila prijatá a vítaná. Teraz, keď je temer šesťdesiatročná, objavila v sebe povolanie kazateľky. Našla odvahu opustiť svoju uzamknutú „hornú izbu“ a navštevovať leprozáriá, aby povzbudila ľudí, ktorí sú tam preč, aby sa tiež oslobodili. Prednáša na konferenciách a oslovuje štátne orgány. Našla svoje povolanie a poverenie. Toto znamená – hlásať Slovo života.

Pre kazateľov sú všetky slová dôležité. Môžu ponúknuť ľuďom život alebo smrť. Povolanie všetkých členov Dominikánskej rodiny je ponúknuť slová, ktoré dávajú život. Po celý deň ponúkame jeden druhému slová: žartujeme a doberáme sa, vymieňame si informácie, klebetíme, opakujeme správy a rozprávame o ľuďoch, ktorí nie sú v miestnosti. Ponúkajú tieto slová skutočne život alebo smrť, liečia alebo ubližujú? Z tohto mesta, z Manily, niekedy začiatkom roka bol poslaný počítačový vírus. Bol zamaskovaný správou nazvanou „I love you“ (milujem ťa). Ale, keď bola táto správa otvorená, zničila všetky súbory v počítači. Naše slová môžu byť niekedy podobné. Niekedy môžeme robiť dojem, že sme pravdiví alebo čestní, „Hovorím to iba pre tvoje vlastné dobro, môj drahý“, zatiaľ čo podávame jed!

Prvé motto rehole je „*Laudare, benedicere, predicare*“ (chváliť, žehnať, kázať). Stať sa kazateľom je viac ako učiť sa hovoriť o Bohu. Je to objavenie umenia oslavy a požehňavania všetkého, čo je dobré. Neexistuje kázanie bez velebenia. Nemôžeme kázať, keď nevelebíme a nechválime dobro, ktoré urobil Boh. Kazateľ niekedy musí, podobne ako Las Casas, konfrontovať a verejne odsúdiť nespravodlivosť, ale iba tak, aby život zvíťazil nad smrťou, vzkriesenie nad hrobom a pochvala nad obžalobou. Ako rodine kazateľov sa nám bude dariť iba vtedy, ak jeden druhého urobíme silným a dáme jeden druhému život. Musíme jeden na druhého dýchať Božím dychom, podobne ako Ježiš dýchal na svojich apoštolov. Sv. Katarína Sienská nebola kazateľkou tým, čo povedala a napísala, ale tým že iným dodávala silu. Keď pápež nemal odvahu, ona posilňovala jeho odvahu. Keď jej drahý Rajmund z Kapuy, generál rehole, mal obavy, ona mu dodávala odvahu, aby šiel vpred. Všetci generáli rehole to občas potrebujú! Keď kriminálnik bol odsúdený na smrť, ona mu pomáhala čeliť poprave. Hovorila mu: „Odvahu, môj drahý brat, čoskoro budeme na svadobnej hostine... Nikdy na to nezabudni. Budem ťa očakávať na tom mieste, mieste popravy“. Dominikánska rodina v Brazílii založila takzvané dominikánske „mutirdo“.

Mutirdo znamená „spolupracovníci“. Každý rok malá skupina bratov, sestier a laikov ide, aby bola s ľuďmi bojujúcimi za život a spravodlivosť, zvlášť s tými, ktorí sú chudobní a zabudnutí. Idú, aby iba boli s nimi, aby ich podporili, aby počúvali ako žijú, aby im ukázali, že niekto na nich nezabúda. Toto potrebujeme, ak chceme byť silní.

V našich rodinách sme sa väčšinou učili byť silnými a ľudskými. Naši rodičia a súrodenci, tety a strýkovia, bratrance a sesternice nás učili hovoriť a počúvať to, ako sa máme hrať a smiať, ako chodiť a vstávať, keď spadneme. Sami sa nemôžeme učiť, ako sa stať človekom. Trebárs toto bol dôvod, prečo sa rehoľa vždy považovala za rodinu s mníškami, laikmi a bratmi. Dominik bol pozoruhodne ľudským a kázal o Bohu, ktorý objíma našu ľudskosť. Potrebujeme rozvážnosť žien, skúsenosť ženatých a vydatých ľudí, rodičov i hĺbku kontemplatívnych osôb, aby sme sa vyformovali na ľudských kazateľov.

Takže celá dominikánska formácia by mala byť vzájomná formácia. V rôznych častiach sveta, novicky a novici prežívajú časť svojej formácie spoločne. Často drasticky podceňujeme našich dominikánskych laikov, ktorí učia ostatné vetvy

Stretnutie dominikánskej rodiny, Manila 2000
Posolstvo magistra rehole fr. Timothyho Radcliffa OP
Chváliť, žehnať, kázať

Dominikánskej rodiny. Vy máte rozvahu, ktorej my nie vždy venujeme pozornosť. Naopak, v mnohých častiach sveta sú dominikánski laici smädní po úplnej teologickej a spirituálnej rehol'nej formácii, ktorú my nie vždy ponúkame. Toto je isto jedna z najdôležitejších priorít dneška. Ako na ňu odpovieme? Ježišove slová, ktoré budem ďalej komentovať, nám ukazujú čo je v srdci toho Slova života.

„Komu odpustíte hriechy, budú odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané.“ Dvakrát im Ježiš povedal „Pokoj Vám“, a potom im dal moc odpúšťať alebo zadržat' hriechy. A to je srdcom nášho kázania. Na stretnutí sme kládli zvláštny dôraz na povinnosť zamerať všeobecnú misiu Dominikánskej rodiny na spravodlivosť a mier. Mám na mysli napríklad Dominican Peace Action (Dominikánsku mierovú akciu), ktorá sa skladá zo skupiny mníšok, sestier, bratov a laikov, ktorí sa zaväzujú pracovať spoločne za mier a zvlášť za odstránenie nukleárnych zbraní, a to formou písania a kázania a dokonca porušovania práva.

Avšak ohlasovanie mieru a odpustenia je povolanie, ktoré môžeme žiť rôznymi spôsobmi. Francúzska laická dominikánka Maiti Girtanner bola vynikajúca mladá pianistka. Počas nacistickej okupácie Francúzska v roku 1940 založila skupinu odporu. Nakoniec ju chytilo gestapo a mladý lekár ju mučil, dôsledkom čoho bolo narušenie jej nervového systému tak, že celý svoj zvyšný život prežila v bolesti. Skončila aj jej kariéra klaviristky. O štyridsať rokov neskôr spomínaný lekár skôr než zomrel pochopil, že potrebuje jej odpustenie. Vyhl'adal Maiti a prosil ju o zmierenie. Ona mu odpustila a tak bol schopný čeliť sám sebe, svojej rodine a svojej smrti. Ako povedala Maiti, “Vous voyez le mal n'est pas le plus fort”. (Vidíš, diabol nie je silnejší). A to je tiež zhmotnenie Ježišovho kázania.

V Ríme existuje skupina bratov, ktorá je poverená spovedaním v bazilike Santa Maria Maggiore. Hodiny a hodiny, každý deň, zvlášť počas jubilejného roka, v nespočetných jazykoch, sú tam, aby ponúkali Božie odpustenie. Toto všetko sú spôsoby kázania slov:

“Pokoj Vám”. Ale nemôžeme kázať pokoj, kým ho nemáme medzi sebou. Keď bratia a sestry skladajú sľub (profesiu), žiadajú o Božie milosrdenstvo pre seba a rehol'u. Nemôžeme povedať nič o pokoji a odpustení, ak ju neponúkame jeden druhému. Keď v roku 1982 prepukla vojna medzi Argentínou a Britániou o Malvínske ostrovy, bratia z komunity v Oxforde vyšli do ulíc v habitoch, nesúc zapálené sviečky. Išli sme v procesii prosiť za mier. Minulý rok som bol na “Malvínsky deň” kedy národ znovu získal pripojenie ostrovov, v Argentíne. Bol som v Tucumane, na severe krajiny a ulice boli zaplnené argentínskymi vlajkami a transparentmi. Musím sa priznať, že som uvažoval, či som si vybral vhodný deň na návštevu krajiny. Poobede som šiel na stretnutie s asi tisícom členov Dominikánskej rodiny, a tam bola tiež malá britská vlajka! Spolu slávil Eucharistiu za všetkých zomrelých Argentíncov a Britov. Pokoj, ktorý ohlasujeme je pokojom, ktorý musíme prežívať.

Na severe Burundi je dominikánsky kláštor mníšok. Celé okolie bolo zničené násilnou občianskou vojnou medzi kmeňmi Tutsi a Hutu. Všade sú opustené dediny a spálené polia. Ale, keď sa priblížite ku kopcu, na ktorom stojí kláštor, vidíte, že je zelený. Sem prichádzajú ľudia, aby sa starali o ich polia. V tejto púšti vojny, je to oáza mieru. A to preto, že mníšky žijú spoločne v pokoji, hoci sú z kmeňa Hutu aj Tutsi. Všetky z nich stratili členov svojích rodín vo vojne. Je to pokoj a odpustenie, ktoré prebleskuje v ich komunite.

Pokoj, ktorý máme spoločne zdieľať, je oveľa viac ako iba absencia konfliktov. Je to viac než odpúšťanie jeden druhému, keď zle konáme. Je to priateľstvo, ktoré je srdcom dominikánskej spirituality. Skôr ako Ježiš zomrel, povedal apoštolom “Nazývam vás priateľmi”. O tri dni neskôr, po zrade a zaprení, utrpení a smrti, objavil sa medzi nimi a ponúkal im opäť svoje priateľstvo: “Pokoj vám!” To je priateľstvo,

Stretnutie dominikánskej rodiny, Manila 2000
Posolstvo magistra rehole fr. Timothyho Radcliffa OP
Chváliť, žehnať, kázať

ktoré prevyšuje akúkoľvek zradu, zbabelosť alebo hriech. Je to priateľstvo, ktoré je vlastným životom Boha, láska v srdci Najsvätejšej Trojice.

Toto priateľstvo je základom našej rovnosti s každým. To znamená, že všetci rovnako patríme do Dominikánskej rodiny. Dominikánska rodina je náš spoločný domov. Sme povolaní byť „chez nous v la nuestra casa“. Niekedy sestry a laici môžu pociťovať, že v našom dominikánskom dome bratia sú v hornej izbe a snažia sa všetkých ostatných vymknúť. Jedna z najväčších výziev je postavenie spoločne zdieľaného vedomia rehole ako miesta, kam všetci patríme. Byť doma znamená, že nikto nemusí dokazovať, že má právo tam byť, že tam je bez rozpakov. Je prijatý preto, že je. Toto sa ukazuje na našich tvárach, gestách a slovách, v spoločnom zvitani sa. Samozrejme, každá komunita potrebuje svoje vlastné podmienky a priestor. Nemôžeme všetci ísť do kláštorov a prežívať životy mníšok. Komunity bratov, sesier a rodín laikov potrebujú svoje vlastné súkromie.

Mnohé malé napätia v Dominikánskej rodine, ako napríklad, kto môže ktoré iniciály dať za svoje meno, kto môže nosiť habit a kde, sú symptómy tejto dôležitej a hlbšej túžby po priateľstve, po domove, patriť a mať zabezpečené miesto pri stole alebo pri kuchynskom sporáku. V minulosti sme patrili k prvému, druhému a tretiemu rádu. Táto terminológia bola zrušená na generálnej kapitule v River Forest v roku 1968, aby došlo k našej rovnosti. Nikto nie je prvá, druhá alebo tretia trieda. Lebo, keď sa tak delíme, strácame našu jednotu v spoločnej reholi. Spolu musíme nájsť spôsob ako postaviť náš spoločný domov.

A mal by to byť otvorený domov, ktorý uvíta priateľov našich priateľov, ktorí pozývajú nové skupiny, u ktorých dominikánska identita možno ešte nie je určená, ale ktorí chcú byť časťou rodiny. Priateľstvo, ktoré ponúka Ježiš, je široké a otvorené. On víta každého. Je namrzený, keď apoštolí chcú niekomu zakázať kázanie, lebo nepatrí do skupiny apoštolov. On nezatvára dvere, ale otvára ich. Zhmotnime toto priateľstvo širokého srdca, Dominikovej veľkodušnosti. Buďme znamením otvorenosti, aby sme sa cítili pohodlne v Dominikovej rodine. Nech nás Dominik oslobodí od strachu, ktorý zatvára dvere.

fr. Timothy Radcliffe OP